

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z JĘZYKA POLSKIEGO

ZGODNY ZE STATUTEM II LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCEGO Z DNJB W HAJNÓWCE

- 1 Nauczyciel ma prawo sprawdzania wiadomości i umiejętności uczniów w formie pisemnej oraz ustnej na każdej lekcji.
- 2 Oceny są jawne dla uczniów i rodziców. Rodzice lub prawni opiekunowie dziecka mają prawo wglądu do prac pisemnych podczas zebrań z rodzicami lub podczas spotkań indywidualnych z nauczycielami.
- 3 Sposoby informowania rodziców o postępach edukacyjnych ich dzieci.
 - a) słowna
 - spotkania indywidualne nauczyciela z rodzicami;
 - zebrania klasowe;
 - b) pisemna
 - poprzez e- dziennik;
 - w notatce kierowanej do rodzica w zeszycie przedmiotowym ucznia;
4. Ocenianie uczniów odbywa się systematycznie. Za obowiązkowe formy oceny wiedzy i umiejętności uczniów przyjmuje się: wypowiedź ustną, sprawdziany, kartkówki, prace domowe.
5. Nauczyciel ma prawo ocenić pracę ucznia na zajęciach edukacyjnych. Jeżeli uczeń nie wykonuje ćwiczeń zleconych przez nauczyciela otrzymuje ocenę niedostateczną za pracę na lekcji.
- 6.. Uczeń ma obowiązek być przygotowanym do uczestniczenia w zajęciach edukacyjnych. Za niezbędne uważa się posiadanie podręcznika i zeszytu przedmiotowego.. Brak podręcznika i zeszytu przedmiotowego traktuje się jako nieprzygotowanie do zajęć.
- 7.. Uczeń zobowiązany jest do zachowania należytej uwagi w czasie zajęć lekcyjnych, wykonywania poleceń wydawanych przez nauczyciela oraz powstrzymania się od rozmów z innymi uczniami.
- 8.. Na zajęciach edukacyjnych obowiązuje bezwzględny zakaz korzystania z telefonów komórkowych. Przed rozpoczęciem zajęć nauczyciel może zobowiązać uczniów do wyłączenia posiadanych przez nich telefonów. Zasady korzystania z telefonów komórkowych i innych urządzeń elektronicznych przez uczniów na terenie szkoły określa zarządzenie dyrektora szkoły.
9. Na zajęciach edukacyjnych obowiązuje zakaz spożywania posiłków. Uczniowie mają możliwość spożycia drugiego śniadania oraz obiadu w czasie przerw międzylekcyjnych.
10. Obowiązkiem ucznia jest systematyczne prowadzenie zeszytu a także odrabianie prac domowych zleconych przez nauczyciela. Przy czym uczeń ma prawo nie mieć uzupełnionego zeszytu oraz nie posiadać pracy domowej w pierwszym dniu po nieobecności trwającej co najmniej tydzień.
11. W przypadku nieprzystąpienia do sprawdzianu z powodu usprawiedliwionej nieobecności w szkole, uczeń ma obowiązek jego zaliczenia w ciągu dwóch najbliższych tygodni po powrocie do szkoły. Zaliczenie sprawdzianu odbywa się w terminie ustalonym z nauczycielem na lekcji bądź poza obowiązkowymi godzinami dydaktycznymi (w tym przypadku decyzje podejmuje nauczyciel).

Nieobecność ucznia na sprawdzianie bez usprawiedliwienia jest równoznaczna z wystawieniem oceny niedostatecznej.

12. Krótkie sprawdziany, tak zwane „karkówki” kontrolują opanowanie wiadomości i umiejętności z ostatnich 1-3 lekcji lub prac domowych i nie muszą być zapowiadane przez nauczyciela.

13. Kartkówki ze znajomości lektury mogą, ale nie muszą być zapowiadane przez nauczyciela. Listę lektur obowiązkowych poznaje uczeń na początku roku szkolnego.

14. Pisemne formy sprawdzania wiedzy takie jak: wypracowania są również obowiązkowe i mogą mieć formę pracy domowej bądź sprawdzianu klasowego. W przypadku formy pracy domowej nauczyciel ustala termin jej oddania. Przekroczenie terminu bądź niewywiązanie się z obowiązku jest równoznaczne z otrzymaniem oceny niedostatecznej.

15. Odmowa pisania przez ucznia sprawdzianu bądź kartkówki jest równoznaczna z otrzymaniem oceny niedostatecznej.

16. Sprawdziany zapowiadane są z wyprzedzeniem co najmniej tygodnia.

17. Wypracowania domowe zadawane są z wyprzedzeniem co najmniej 7-dniowym.

18. Wypracowania domowe uczniowie wykonują na kartkach formatu A4, opatrzonych imieniem i nazwiskiem oraz tematem pracy lub w zeszycie przedmiotowym.

19. Jeżeli nauczyciel podczas sprawdzania wypracowania stwierdzi, że praca ucznia jest w całości lub części niesamodzielna np. stanowi plagiat jakiejś publikacji lub jest taka sama jak innego ucznia, ma prawo wystawienia oceny niedostatecznej bez możliwości jej poprawienia.

20. klasowe pisemne formy sprawdzania wiedzy powinny być poprawione i ocenione przez nauczyciela w ciągu 10 dni roboczych od daty ich napisania przez uczniów.

21. O grożącej ocenie niedostatecznej na semestr nauczyciel przedmiotu informuje ucznia na tydzień przed terminem klasyfikacyjnego posiedzenia rady pedagogicznej. Nauczyciel wpisuje śródroczną ocenę klasyfikacyjną z przedmiotu edukacyjnego w ostatnim dniu przed feriami zimowymi w danym roku szkolnym.

O grożącej ocenie niedostatecznej na koniec roku szkolnego nauczyciel przedmiotu informuje ucznia na 16 dni przed terminem klasyfikacyjnego posiedzenia rady pedagogicznej. Na 7 dni przed rocznym klasyfikacyjnym posiedzeniem rady pedagogicznej nauczyciel wpisuje przewidywaną ocenę roczną.

22. Ocenę klasyfikacyjną (semestralną i roczną) ustala się na podstawie wypadkowej ocen cząstkowych lub średniej ważonej.

a. Wyboru metody ustalania ocen klasyfikacyjnych dokonuje nauczyciel uczący przedmiotu w danej klasie.

b. Jeśli nauczyciel stosuje metodę średniej ważonej, to przez średnią ważoną rozumiemy średnią stopni, w której nie każdy stopień jest jednakowo ważny. Ważność ta jest opisywana wskaźnikiem przyjętym przez nauczyciela uczącego w danej klasie i ustalana w zależności od stopnia trudności sprawdzanego materiału np. sprawdzian- waga 3, kartkówka- waga 2.

c. Jeśli nauczyciel stosuje metodę wystawiania oceny klasyfikacyjnej (semestralnej i rocznej) na podstawie wypadkowej ocen cząstkowych, to ocen tych nie traktuje się identycznie. Ocena końcowa nie jest średnią arytmetyczną tych ocen. Znaczenie rozstrzygające mają oceny ze sprawdzianów, „kartkówek” ze znajomości lektur oraz prac pisemnych pisanych w szkole.

23. Kryteria oceny osiągnięć uczniów:

100%- 98% - ocena celująca

97%- 86% - ocena bardzo dobra

85%- 75% - ocena dobra

74 %- 50 % -ocena dostateczna

49%- 30%- ocena dopuszczająca

29%- 0% - ocena niedostateczna

24. Możliwe sposoby sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów w liceum czteroletnim:

a) sprawdziany w formie opisowej bądź testowej po zakończeniu działu np. antyk, średniowiecze, renesans , ewentualnie po omówieniu określonej partii materiału np. lektury , zapowiadane z wyprzedzeniem tygodnia;

b) kartkówki po omówieniu zagadnień tematycznie ze sobą związanych, ale nie z więcej niż trzech ostatnio realizowanych tematów bądź z pracy domowej;

c) kartkówki ze znajomości treści lektury (wykaz lektur otrzymuje uczeń na początku roku szkolnego);

d) wypracowania na poziomie podstawowym i rozszerzonym ;

e) rozumienie czytanego tekstu;

f) odpowiedzi ustne z trzech ostatnich tematów lub z materiału powtórzeniowego;

g) kontrola zeszytu przedmiotowego,

h) inne: recytacja, prezentacja multimedialna, dyktando, praca na lekcji,

i) aktywność;

25. Kryteria oceniania wypracowań uczniów w liceum czteroletnim

Prace pisemne ocenia się według zasad obowiązujących w czasie egzaminu maturalnego (odpowiednio dla poziomu podstawowego lub rozszerzonego) zapisanych w *Informatorze o egzaminie maturalnym z języka polskiego* jako przedmiotu obowiązkowego od roku szkolnego 2022/2023. Stosowaną w szczegółowych kryteriach oceniania wypowiedzi punktację przelicza się na stopnie.

Szczegółowe kryteria oceniania wypowiedzi pisemnej na poziomie podstawowym

1. spełnienie formalnych warunków polecenia (od 0 do 1 pkt; $\approx 3\%$)

2. kompetencje literackie i kulturowe (od 0 do 16 pkt; $\approx 46\%$)

3. kompozycja wypowiedzi (od 0 do 7 pkt; = 20%)

4. język wypowiedzi (od 0 do 11 pkt; ≈ 31%).

W ramach 3. kryterium głównego, tj. „kompozycja wypowiedzi”, punkty będą przydzielane w trzech kryteriach składowych, tj.:

3a. struktura wypowiedzi

3b. spójność wypowiedzi (tj. logika i uporządkowanie wypowiedzi)

3c. styl wypowiedzi.

W ramach 4. kryterium głównego, tj. „język wypowiedzi”, punkty będą przydzielane w trzech kryteriach składowych, tj.:

4a. zakres i poprawność środków językowych

4b. poprawność ortograficzna

4c. poprawność interpunkcyjna.

1. Spełnienie formalnych warunków polecenia (maksymalnie 1 punkt)

Sprawdzając wypracowanie zdającego w tym kryterium, nauczyciel będzie oceniał, czy:

- nie występuje w nim błąd kardynalny
- w wypracowaniu zdający odwołał się do lektury obowiązkowej wybranej z listy lektur zamieszczonej w arkuszu egzaminacyjnym
- wypowiedź w co najmniej jednym fragmencie dotyczy problemu wskazanego w poleceniu
- napisane wypracowanie jest w jakiegokolwiek części wypowiedzią argumentacyjną

Uwaga: jeżeli w kryterium *Spełnienie formalnych warunków polecenia* przyznano 0 pkt, we wszystkich pozostałych kryteriach przyznaje się 0 pkt.

2. Kompetencje literackie i kulturowe (maksymalnie 16 punktów)

Sprawdzając wypracowanie zdającego w tym kryterium, nauczyciel będzie oceniał, czy w wypracowaniu zdający:

- wykorzystał znajomość – odpowiednio – wskazanej w poleceniu lub wybranej lektury obowiązkowej oraz innego utworu literackiego w sposób funkcjonalny
- funkcjonalnie wykorzystał konteksty, np.: historycznoliteracki, teoretycznoliteracki, literacki, biograficzny, kulturowy, mitologiczny, biblijny, religijny, historyczny, filozoficzny, egzystencjalny, polityczny, społeczny, które pogłębiają i rozwijają rozważany problem
- przedstawił bogatą argumentację, świadczącą o jego erudycji
- wykazał się wiedzą i umiejętnościami z zakresu kształcenia literackiego i kulturowego oraz kształcenia językowego
- nie popełnił błędów rzeczowych zarówno w odniesieniu do przywołanych tekstów literackich oraz kontekstów, jak i terminologii historycznoliterackiej oraz/lub teoretycznoliterackiej.

Uwaga: jeżeli ostateczna liczba punktów przyznana w kryterium *Kompetencje literackie i kulturowe*, tj. liczba punktów po odjęciu punktów za błędy rzeczowe (jeżeli wystąpiły w pracy), wynosi 0 pkt, wówczas w pozostałych kryteriach (*Kompozycja wypowiedzi* oraz *Język wypowiedzi*) przyznaje się 0 pkt.

3. Kompozycja wypowiedzi: struktura, spójność i styl (maksymalnie 7 punktów)

Sprawdzając wypracowanie zdającego w tym kryterium, nauczyciel będzie oceniał, czy:

1. w zakresie struktury wypowiedzi:

- kompozycja wypowiedzi jest funkcjonalna, tzn. czy układ i sposób przedstawienia treści pomagają w zrozumieniu wypowiedzi
- podział wypowiedzi – zarówno w skali ogólnej (wstęp, część zasadnicza, zakończenie), jak i w zakresie struktury akapitów – jest poprawny i funkcjonalny

2. w zakresie spójności wypowiedzi:

- wypowiedź jest spójna, tzn. złożona z elementów, które tworzą logiczną i uporządkowaną całość

- w wypowiedzi spójność jest zachowana zarówno wewnątrz zdań, jak również między zdaniami i akapitami
- w wypowiedzi użyte zostały odpowiednie środki językowe, np. wskaźniki zespolenia tekstu, struktury metatekstowe, leksykalne wykładniki spójności, które ułatwiają śledzenie toku rozumowania autora

3. w zakresie stylu wypowiedzi:

-styl wypowiedzi jest stosowny, tzn. czy zdający konsekwentnie posługuje się jednym, wybranym stylem, a jeżeli miesza różne style w wypowiedzi – to czy jest to uzasadnione

(czy czemuś to służy, jest funkcjonalne) oraz czy zdający nie napisał wypowiedzi, stosując słownictwo charakterystyczne dla stylu potocznego w odmianie mówionej.

4. Język wypowiedzi (maksymalnie 11 punktów)

Sprawdzając wypracowanie zdającego w tym kryterium, nauczyciel będzie oceniał:

1. w odniesieniu do zakresu i poprawności środków językowych:

- czy zdający poprawnie użył w wypowiedzi różnych rodzajów zdań i bogatej leksyki (np. frazeologizmów, wyrazów rzadziej używanych w języku polskim), czy też ograniczył się do najprostszych środków językowych
- czy środki językowe, których użył zdający, pozwalają mu zrealizować temat w sposób swobodny i precyzyjny, czy też pobieżny, sprawiający trudność w zrozumieniu tekstu
- ile błędów językowych, w tym błędów stylistycznych, zdający popełnił w pracy

2. w odniesieniu do poprawności ortograficznej:

- ile błędów ortograficznych zdający popełnił w pracy

3. w odniesieniu do poprawności interpunkcyjnej:

- ile błędów interpunkcyjnych zdający popełnił w pracy.

Uwagi

1. Jeżeli wypowiedź jest nieczytelna (w rozumieniu czytelności zapisu), ocenia się ją na 0 pkt.
2. Jeżeli wypowiedź nie zawiera w ogóle rozwinięcia (np. zdający napisał tylko wstęp), przyznaje się 0 pkt w każdym kryterium.
3. Jeżeli wypowiedź zawiera mniej niż 400 wyrazów, jest oceniana wyłącznie w kryteriach: *Spełnienie formalnych warunków polecenia* oraz *Kompetencje literackie i kulturowe*. W pozostałych kryteriach przyznaje się 0 punktów.

Za wypracowanie na poziomie podstawowym uczeń może otrzymać maksymalnie 35 punktów

Przeliczenie punktów za wypracowanie na poziomie podstawowym na oceny szkolne

- 35 -34- celujący
- 33- 30 bardzo dobry
- 29- 26 –dobry
- 25- 18 –dostateczny
- 17-11 – dopuszczający
- 9-0- niedostateczny

Szczegółowe kryteria oceniania wypowiedzi pisemnej na poziomie rozszerzonym

1. spełnienie formalnych warunków polecenia (od 0 do 1 pkt; $\approx 3\%$)
2. kompetencje literackie i kulturowe (od 0 do 16 pkt; $\approx 46\%$)
3. kompozycja wypowiedzi (od 0 do 7 pkt; $= 20\%$)
4. język wypowiedzi (od 0 do 11 pkt; $\approx 31\%$).

W ramach 3. kryterium głównego, tj. „kompozycja wypowiedzi”, punkty będą przydzielane w trzech kryteriach składowych, tj.:

3a. struktura wypowiedzi

3b. spójność wypowiedzi (tj. logika i uporządkowanie wypowiedzi)

3c. styl wypowiedzi.

W ramach 4. kryterium głównego, tj. „język wypowiedzi”, punkty będą przydzielane w trzech kryteriach składowych, tj.:

4a. zakres i poprawność środków językowych

4b. poprawność ortograficzna

4c. poprawność interpunkcyjna.

1. Spełnienie formalnych warunków polecenia (maksymalnie 1 punkt)

Sprawdzając wypracowanie zdającego w tym kryterium, nauczyciel będzie oceniał, czy:

-nie występuje w nim błąd kardynalny

-w wypracowaniu zdający odwołał się do lektury obowiązkowej wybranej z listy lektur zamieszczonej w arkuszu egzaminacyjnym

-w wypracowaniu zdający przywołał utwory literackie reprezentujące dwie epoki literackie

-wypowiedź w co najmniej jednym fragmencie dotyczy problemu wskazanego w poleceniu

-napisane wypracowanie jest w jakiegokolwiek części wypowiedzią argumentacyjną.

Uwaga: jeżeli w kryterium Spełnienie formalnych warunków polecenia przyznano 0 pkt, we wszystkich pozostałych kryteriach przyznaje się 0 pkt.

2. Kompetencje literackie i kulturowe (maksymalnie 16 punktów)

Sprawdzając wypracowanie zdającego w tym kryterium, nauczyciel będzie oceniał, czy w wypracowaniu zdający:

-wykorzystał znajomość – odpowiednio – wskazanej w poleceniu lub wybranej lektury obowiązkowej oraz innych utworów literackich – reprezentujących różne epoki literackie – w sposób funkcjonalny, tzn. np. czy przywołał w pracy takie konwencje, omówił takie motywy literackie, które w sposób istotny wspierają jego tok rozumowania albo dobrze ilustrują to, o czym pisze

-funkcjonalnie wykorzystał kontekst, wybrany spośród: historycznoliterackiego, literackiego, biograficznego, kulturowego, mitologicznego, biblijnego, religijnego, historycznego, filozoficznego, egzystencjalnego, politycznego, społecznego

-przedstawił bogatą argumentację, świadczącą o jego erudycji

-wykazał się wiedzą i umiejętnościami z zakresu kształcenia literackiego i kulturowego oraz kształcenia językowego

-nie popełnił błędów rzeczowych zarówno w odniesieniu do przywołanych tekstów literackich oraz kontekstów, jak i terminologii historycznoliterackiej oraz/lub teoretycznoliterackiej.

Uwaga: jeżeli ostateczna liczba punktów przyznana w kryterium Kompetencje literackie i kulturowe, tj. liczba punktów po odjęciu punktów za błędy rzeczowe (jeżeli wystąpiły w pracy), wynosi 0 pkt, wówczas w pozostałych kryteriach (Kompozycja wypowiedzi oraz Język wypowiedzi) przyznaje się 0 pkt.

3. Kompozycja wypowiedzi: struktura, spójność i styl (maksymalnie 7 punktów)

Sprawdzając wypracowanie zdającego w tym kryterium, nauczyciel będzie oceniał, czy:

1. w zakresie struktury wypowiedzi:

-kompozycja wypowiedzi jest funkcjonalna, tzn. czy układ i sposób przedstawienia treści pomaga w zrozumieniu wypowiedzi

-podział wypowiedzi – zarówno w skali ogólnej (wstęp, część zasadnicza, zakończenie), jak i w zakresie struktury akapitów – jest poprawny i funkcjonalny

2. w zakresie spójności wypowiedzi:

-wypowiedź jest spójna, tzn. złożona z elementów, które tworzą logiczną i uporządkowaną całość

-w wypowiedzi spójność jest zachowana zarówno wewnątrz zdań, jak również między zdaniami i

akapitami

-w wypowiedzi użyte zostały odpowiednie środki językowe, np. wskaźniki zespolenia tekstu, struktury metatekstowe, leksykalne wykładniki spójności, które ułatwiają śledzenie toku rozumowania autora

3. w zakresie stylu wypowiedzi:

-styl wypowiedzi jest stosowny, tzn. czy zdający konsekwentnie posługuje się jednym, wybranym stylem, a jeżeli miesza różne style w wypowiedzi – to czy jest to uzasadnione (czy czemuś to służy, jest funkcjonalne) oraz czy zdający nie napisał wypowiedzi, stosując słownictwo charakterystyczne dla stylu potocznego w odmianie mówionej.

4. Język wypowiedzi (maksymalnie 11 punktów)

Sprawdzając wypracowanie zdającego w tym kryterium, nauczyciel będzie oceniał:

1. w odniesieniu do zakresu i poprawności środków językowych:

- czy zdający poprawnie użył w wypowiedzi różnych rodzajów zdań i bogatej leksyki (np. frazeologizmów, wyrazów rzadziej używanych w języku polskim), czy też ograniczył się do najprostszych środków językowych

- czy środki językowe, których użył zdający, pozwalają mu zrealizować temat w sposób swobodny i precyzyjny, czy też pobieżny, sprawiający trudność w zrozumieniu tekstu

- ile błędów językowych, w tym błędów stylistycznych, zdający popełnił w pracy

2. w odniesieniu do poprawności ortograficznej:

- ile błędów ortograficznych zdający popełnił w pracy

3. w odniesieniu do poprawności interpunkcyjnej:

- ile błędów interpunkcyjnych zdający popełnił w pracy.

Uwagi 1. Jeżeli wypowiedź jest nieczytelna (w rozumieniu czytelności zapisu), nauczyciel oceni ją na 0 pkt.

2. Jeżeli wypowiedź nie zawiera w ogóle rozwinięcia (np. uczeń napisał tylko wstęp), nauczyciel przyzna 0 pkt w każdym kryterium.

3. Jeżeli wypowiedź zawiera mniej niż 500 wyrazów, jest oceniana wyłącznie w kryteriach: Spełnienie formalnych warunków polecenia oraz Kompetencje literackie i kulturowe. W pozostałych kryteriach nauczyciel przyzna 0 punktów

Za wypracowanie na poziomie rozszerzonym uczeń może otrzymać maksymalnie 35 punktów

Przeliczenie punktów za wypracowanie na poziomie rozszerzonym na oceny szkolne

35 -34- celujący

33- 30 bardzo dobry

29- 26 –dobry

25- 18 –dostateczny

17-11 – dopuszczający

9-0- niedostateczny

27. Kryteria oceniania osiągnięć ucznia liceum według podziału na poszczególne oceny.

Ocena celująca.

Stopień *celujący* otrzymuje uczeń spełniający wymagania podstawowe i ponadpodstawowe.

. Potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą a ponadto:

- posiada wiadomości i umiejętności wykraczające poza program nauczania,

- swobodnie posługuje się zdobytymi wiadomościami,

- dba o samodzielny i twórczy rozwój swoich uzdolnień lub osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach.

Ocena bardzo dobra.

Uczeń opanował w pełni wiedzę i umiejętności określone w *Podstawie programowej* i sprawnie, nimi

posługuje.

uczeń potrafi :

- zinterpretować dzieło literackie w samodzielnie dobranym kontekście (np. filozoficznym, historycznym, historycznoliterackim, kulturowym),
- dokonać samodzielnej analizy i interpretacji dzieła literackiego, posługując się biegle terminologią historyczno- i teoretycznoliteracką
- rozpoznać przenośne znaczenia (metaforyczne, symboliczne, paraboliczne, alegoryczne),
- dokonać samodzielnej analizy i interpretacji dzieła sztuki, ze wskazaniem funkcji środków wyrazu specyficznych dla danej dziedziny,
- omówić przemiany gatunkowe,
- wskazać i opisać charakterystyczne cechy językowe i stylistyczne w tekstach literackich,
- porównać sposoby realizacji tego samego motywu (toposu) w różnych tekstach literackich,
- rozpoznać elementy różnych wzorców stylistycznych,
- określić funkcje środków poetyckich w kreowaniu świata w tekście literackim,
- zastosować wszelkie wymienione wyżej umiejętności w zakresie analizy tekstów naukowych i filozoficznych,
- podporządkować kompozycję wypowiedzi własnemu zamysłowi interpretacyjnemu,
- skutecznie unikać szablonów i schematów językowych,
- posługiwać się bogatym słownictwem i bogatą składnią,
- samodzielnie gromadzić, porządkować i wykorzystywać w wypowiedziach ustnych i pisemnych materiały z różnych źródeł dotyczące literatury, filmu i innych dziedzin sztuki.

Ocena dobra:

Uczeń opanował większość wiedzy oraz umiejętności zawartych w *Podstawie programowej* i w sposób poprawny się nimi posługuje.

Uczeń potrafi :

- wskazać związki między literaturą a historią, kulturą, sztuką i filozofią omawianych epok,
- wymienić głównych twórców kultury (nauki, sztuki, filozofii) omawianych epok i ich dzieła,
- porównać wzorce osobowe, kreacje bohaterów oraz wizję świata i człowieka w danych epokach literackich,
- rozpoznać fonetyczne, leksykalne, składniowe i semantyczne środki artystycznego wyrazu w tekstach literackich oraz określić ich funkcje,
- wskazać dominantę kompozycyjną i stylistyczną oraz dokonać analizy typowego dla epoki i autora utworu literackiego,
- określić przynależność utworu lirycznego do określonego typu liryki,
- scharakteryzować program ideowy i artystyczny poszczególnych epok,
- ocenić postawy bohaterów literackich,
- rozpoznać i nazwać sposób argumentacji zastosowany w dyskusji,
- wskazać najważniejsze cechy, zarówno leksykalne jak i składniowe, tekstów publicystycznych, potocznych i naukowych (popularnonaukowych),
- rozpoznać i określić typ nadawcy i adresata tekstu,
- rozpoznać charakterystyczne cechy stylu i języka tekstu,
- nazwać środki językowe i określić ich funkcje w tekście,
- wskazać cechy gatunkowe tekstu,
- selekcionować materiał, przywoływać tylko informacje istotne z punktu widzenia tematu,
- posługiwać się terminologią historyczno- i teoretycznoliteracką oraz językoznawczą,
- sformułować hipotezę badawczą w odniesieniu do tematu,
- podsumować rozważania (uogólnić wnioski wynikające z analizy i interpretacji tekstu),
- posługiwać się poprawną polszczyzną (w zakresie fleksji, leksyki, frazeologii, składni),
- przestrzegać zasad etykiety językowej podczas rozmowy, dyskusji, negocjacji,
- zająć i uzasadnić swoje stanowisko w dyskusji z odwołaniem się do utworu, cytatu, kontekstu, lub wiedzy o epoce,
- aktywnie uczestniczyć w większości lekcji.

Ocena dostateczna.

Uczeń dysponuje podstawową wiedzą oraz umiejętnościami zawartymi w *Podstawie programowej* i potrafi je poprawnie wykorzystywać

Uczeń potrafi :

- wskazać podstawowe cechy wszystkich omawianych gatunków literackich,
- powiązać fakty literackie z istotnymi wydarzeniami historycznymi,
- rozpoznać cechy charakterystyczne epoki literackiej,
- zinterpretować metaforyczne tytuły i podtytuły utworów,
- opisać motywy i tematy literackie odwołując się do omówionych utworów, np.: miłość, natura, wędrówka (pielgrzymka), tęsknota za ojczyzną, relacje człowieka z Bogiem, bunt, koncepcja odzyskania niepodległości, obraz i ocena polskiego społeczeństwa (charakterystyka klas społecznych), rewolucja,
- scharakteryzować wzorce osobowe i postawy bohaterów, odwołując się do omówionych utworów literackich,
- scharakteryzować wizję świata i człowieka w poszczególnych epokach literackich,
- wykorzystać podstawowe konteksty do analizy i interpretacji utworów literackich (np. kontekst biograficzny lub historyczny),
- określić tematykę wszystkich omawianych utworów literackich,
- określić funkcję środków językowych w tekście retorycznym,
- wskazać kilka charakterystycznych cech języka wybranej grupy językowej (np. młodzieży), dostrzegając jego swoistość w stosunku do odmiany ogólnej,
- rozpoznać w wypowiedziach bohaterów literackich intencję komunikacyjną wyrażoną wprost oraz nie wprost,
- sformułować tezę tekstu lub fragmenty tekstu,
- podać argumenty na rzecz tezy,
- odróżnić argumenty od przykładów oraz tezę od hipotezy,
- rozpoznać relacje kompozycyjne między poszczególnymi fragmentami (akapitami tekstu),
- oddzielić informacje od opinii,
- wskazać przyczynę i skutki,
- formułować wnioski interpretacyjne oparte na samodzielnej analizie tekstu,
- posługiwać się cytatami w funkcji argumentacyjnej,
- posługiwać się ogólnie poprawną polszczyzną (fleksja, leksyka, frazeologia, składnia),
- zabrać głos w dyskusji,
- wykonać bez pomocy nauczyciela większość zadań realizowanych na zajęciach.

Ocena dopuszczająca.

Uczeń dysponuje minimalną wiedzą i umiejętnościami w zakresie *Podstawy programowej*, przy rozwiązywaniu problemów potrzebuje on pomocy nauczyciela.

Uczeń potrafi:

- przyporządkować epoce nazwiska pisarzy wskazanych w *Podstawie programowej* oraz wymienić ich dzieła,
- przyporządkować autorowi/autorom tytuły utworów literackich wskazanych w *Podstawie programowej*, utworom zaś głównych bohaterów,
- określić przybliżone ramy chronologiczne epoki literackiej,
- objaśnić znaczenie nazw epok literackich,
- odróżnić od siebie tekst liryczny, epicki i dramatyczny,
- wskazać podstawowe cechy najważniejszych dla omawianych epok gatunków literackich,
- nazwać najważniejsze hasła programowe, prądy umysłowe i filozoficzne oraz kierunki artystyczne omawianych epok; wskazać ich cechy,
- wskazać w dziełach literackich wymienionych w podstawie programowej realizację poszczególnych haseł i prądów,
- streścić główne wątki utworów wskazanych w *Podstawie programowej*,
- scharakteryzować głównych bohaterów literackich utworów epickich i dramatycznych wskazanych w *Podstawie programowej*,
- rozpoznać najważniejsze środki i zabiegi stylistyczne w utworach literackich danych epok,

- zanalizować utwory wskazane w podstawie programowej, uwzględniając najważniejsze kategorie opisu takie jak: podmiot, adresat liryczny, narrator, świat przedstawiony i posługując się podstawową terminologią teoretycznoliteracką,
- określić tematykę utworów literackich wskazanych w *Podstawie programowej*,
- wskazać w tekście literackim najważniejsze środki językowe służące przekonywaniu,
- objaśnić istotę intencji komunikacyjnej,
- rozpoznać intencję komunikacyjną wyrażoną wprost w tekście nieliterackim (w wypowiedziach potocznych),
- sformułować najważniejsze zasady etykiety językowej,
- odtworzyć informacje sformułowane wprost,
- odtworzyć sens fragmentów (zdań, grup zdań, akapitów),
- wyodrębnić główną myśl całego tekstu,
- posługiwać się komunikatywnym językiem w mowie i w piśmie,
- wypowiadać się na zadany temat w sposób świadczący o zrozumieniu tematu,
- wybrać teksty literackie służące realizacji wybranego tematu,
- odnieść się w wypowiedzi do tekstów literackich,
- samodzielnie prowadzić zeszyt przedmiotowy,
- zrealizować przynajmniej połowę obowiązkowych zadań klasowych i domowych przewidzianych przez nauczyciela.

Ocena niedostateczna

Stopień *niedostateczny* dostaje uczeń, który nie spełnia wymagań podstawowych w stopniu stanowiącym minimalny próg zaliczenia (odpowiadający 30%). Nie zna lektur obowiązkowych wskazanych w *Podstawie programowej*. Nie zrealizował przynajmniej połowy obowiązkowych zadań klasowych i domowych przewidzianych przez nauczyciela. Świadomie opuszcza sprawdziany, zapowiedziane „kartkówki”. Wykazuje lekceważący stosunek do przedmiotu; nie prowadzi zeszytu przedmiotowego, nie nosi podręcznika, nie wykonuje zadań podczas lekcji oraz w domu. Nie potrafi odnieść się w wypowiedzi do tekstów literackich oraz wybrać teksty literackie służące realizacji określonego tematu. Wypowiada się w sposób świadczący o niezrozumieniu tematu. Popelnia kardynalne błędy rzeczowe. Nie potrafi skomponować wypowiedzi składającej się ze wstępu, rozwinięcia i zakończenia.

28. Dostosowania wymagań edukacyjnych na lekcjach języka polskiego dla uczniów liceum ze specyficznymi trudnościami w czytaniu i pisaniu :

DYSLEKSJA - specyficzne trudności w czytaniu przejawiające się zaburzeniami tempa i techniki czytania, jak i stopnia rozumienia treści;

Dysleksja nie daje podstaw do obniżenia wymagań jakościowych.

Dostosowanie wymagań:

- unikanie wywoływania ucznia do głośnego czytania na forum klasy lub ustalenie wcześniej z uczniem fragmentu tekstu do przeczytania ;
- preferowanie odpowiedzi ustnych
- sprawdzanie wiadomości dotyczących krótszych części materiału, preferowane są inne formy sprawdzianów niż opisowe, by uczeń mógł skupić się na wykorzystaniu swojej wiedzy , a nie na pisaniu ;
- zachęcanie ucznia do korzystania z nagrań lektur ;
- stosowanie zmiennego tempa lekcji i różnorodnych metod pracy (np. praca w grupie)
- czytanie instrukcji i poleceń przez nauczyciela lub innych uczniów
- sprawdzanie stopnia zrozumienia tekstu przez ucznia
- wydłużenie czasu na pracę z tekstem oraz na pisanie prac, jeśli to możliwe
- zapisywanie na tablicy nowych terminów, eksponowanie ich w widocznym miejscu, nauka nowych pojęć i słów w odwołaniu do materiału wizualnego

- sugerowanie zakreślania ważnych fragmentów podczas czytania tekstu przez ucznia, dzielenie tekstu na części
- konstruowanie poleceń prostych i czytelnych. (np. bez podwójnych zaprzeczeń, sformułowań „co wiesz o...”)

DYSORTOGRAFIA -specyficzne zaburzenie w nauce pisania, objawiające się popełnianiem błędów ortograficznych pomimo znajomości zasad pisowni.

Dysortografia nie zwalnia ucznia z nauki ortografii i interpunkcji.

Dostosowanie wymagań:

- zamiast dyktanda sprawdzian polegający na uzasadnianiu pisowni wyrazów, odwołując się do znajomości zasad ortograficznych;

DYSGRAFIA - niski poziom graficzny pisma.

Dostosowanie wymagań:

- uczeń może pisać drukowanymi literami lub na komputerze
- nauczyciel pomija ocenianie estetyki pisma.

29. Kwestie, o których nie ma mowy w powyższym dokumencie, reguluje Statut II Liceum Ogólnokształcącego z DNJB.